

Міністерство освіти і науки України
Національний центр «Мала академія наук України»
II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади
з української мови та літератури
2025/2026 навчальний рік

11 клас

Українська мова

I. Лінгвістична робітня (21 бал).

1. Поясніть відмінність між наведеними паронімами (2 бали).

Чисельний – численний

2. Доберіть українські відповідники до іншомовних слів (5 балів).

Абітурієнт

Адаптувати

Нюанс

Менеджмент

Фундатор

3. Доберіть 4 фразеологізми до лексеми “мовчати” (4 бали).

4. Запишіть речення, виправляючи помилки (10 балів).

Чарльз Беббідж рахував своїм обов'язком винайти метод, при допомозі якого математичні таблиці можуть обчислюватися механічно.

Діючий закон передбачає надання юридичної допомоги фізичним особам, консультування по правовим питанням.

Дарвін прийшов до висновку, що в природніх умовах діє чинник, який скеровує еволюцію організмів.

Основна функція дізнання – проведення невідкладних слідчих дій по виявленню ознак злочину та осіб, вчинивших його.

Скориставшись зовнішньополітичними складностями Київської держави, візантійцями було порушено основні положення договору Олега з греками.

II. Мовознавчий бліц. Тести (5 балів).

Виберіть один правильний варіант (за кожен правильну відповідь – 1 бал).

1. У якому рядку всі применникові конструкції правильні:

а) працювати по покликанню, прийти по проханню, прийти по справі, трапилось по неуважності;

б) заходи по поліпшенню умов праці, по вказівці декана, надіслати по пошті, молодший по званню;

в) називати по прізвищу, зустрічатися по вихідним, план по створенню, по закінченні інституту;

- г) колеги по роботі, працювати по вісім годин на добу, наказ по гімназії, черговий по школі;
д) звернутися по адресі, діяти по правилам, рухатися по всім напрямкам, по 15 осіб у групі.

2. У якому рядку допущено помилки у правописі складних слів:

- а) кібермашина, шестиденка, теплообмінний, східнослов'янський;
б) високорозвинений, військово-морський, параолімпієць, норд-ост;
в) пресконференція, сільськогосподарський, сіро-голубий, звіробій-трава;
г) преміумклас, західно-український, топ-менеджер, фізико-математичний;
д) бліцопитування, правобережний, вантажно-розвантажувальний, віцепрем'єр.

3. У якому рядку у всіх словах можливий подвійний правопис закінчень -а/-у:

- а) бюджет, лізинг, трест, оператор, теніс;
б) рахунок, термін, апарат, листопада, акт;
в) касир, фокстрот, метр, орган, квадрат;
г) ректор, вал, маршал, Алжир, телефон;
д) бал, бубон, ресторан, сир, атлас.

4. У якому рядку всі прикметники написано правильно:

- а) печенізький, якісний, казахський, екстреміський, кількісний;
б) жалісний, волошський, злісний, токмацький, кореспондентський;
в) товариський, хвастливий, нацистський, цюрихський, студентський;
г) поліський, пристрасний, емігрантський, таджикський, французький;
д) черкаський, збаразький, боягузький, компостний, калькуттський.

5. У якому рядку форму кличного відмінка утворено неправильно:

- а) друже, Маріє Іванівно, Ганно Степанівно, Миколо Васильовичу, Надіє Дмитрівно;
б) Корнію Георгійовичу, Костянтинє Львовичу, Любоє Олексіївно, Олено Савівно, Миколо Петровичу;
в) Євгеніє Яковичу, Павле Михайловичу, Ілле Євгеновичу, Вадимє Леонідовичу, Михайле Олексійовичу;
г) Васильку, Ангеліно, Злато, Олесю, батьку;
д) Олено Григорівно, Тетяно Павлівно, Володимирє Васильовичу, Людмилє Михайлівно, добродію.

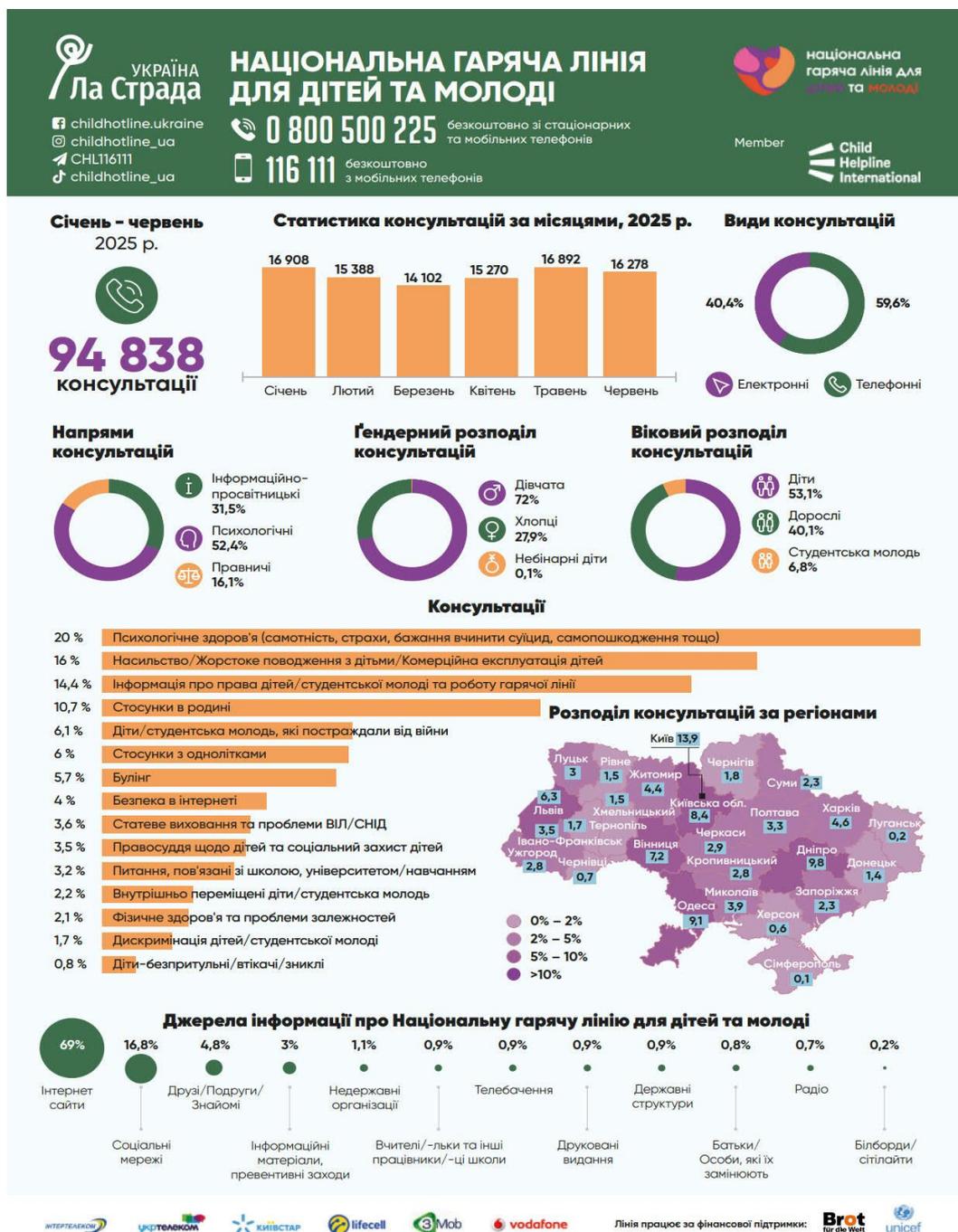
III. Синтаксичний ринг (12 балів).

Виконайте повний синтаксичний розбір речення (підкресліть члени речення, побудуйте структурну схему, дайте загальну характеристику всій конструкції й компонентам як формально простим реченням), надпишіть частини мови.

Подивившись в таку пору на небо мальоване, закидане по самі вінця лебединими хмарами, крізь які пробивається голубінь, поглянеш на землю милу, свіжо-свіжо зав'яну м'яким, із сонячною росою снігом, що подзвонює першими блакитними струмками, – і не знаєш, де починається і закінчується білий нерозвятий всесвіт і де ти знаходишся в ньому (за М. Стельмахом).

IV. Критичний вимір (12 балів).

Складіть діалог (16–18 реплік) відповідно до змісту інфографіки, якщо учасники діалогу – люди різних поколінь, а мета – переконати в доцільності представленої державної ініціативи від ГО “Ла Страда-Україна”.

Українська література

V. Творче завдання. Напишіть твір на запропоновану тему (обсяг: 2,5–3 сторінки) (24 бали).

Митець і епоха: віддзеркалення долі письменників “розстріляного відродження” у їхніх творах.

VI. Теоретичне завдання (6 балів).

Із погляду теоретика літератури розкрийте особливості жанрів усмішки та фейлетону. Вкажіть, хто з українських письменників використовував ці форми.

VII. Установіть відповідність (8 балів).

1 “Я (Романтика)” Миколи Хвильового 2 “Місто” В. Підмогильного 3 “Моя автобіографія” Остап Вишні 4 “Майстер корабля” Ю.Яновського	А Рина, Мокій, Уля Розсохіна, Баронова-Козино Б Шість прикмет має людина: трьома подібна вона на тварину, а трьома на янгола. (Талмуд. Трактат Авот) В Доктор Тагабат, Андрюша, дегенерат Г То-Ма-Кі, Професор, Сев Д “А взагалі батьки були нічого собі люди. Підходящі. За двадцять чотири роки спільного їхнього життя, як тоді казали, послав їм Господь усього тільки сімнадцятеро дітей, бо вміли вони молитися Милосердному”.
1 Осте сте бі бо бу візники — люди трамваї — люди автомобілібілі бігорух рухобіги рухливобіги berceus кару селі 2 Ви знаєте, як липа шелестить у місячні весняні ночі? Кохана спить, кохана спить, Піди збуди, цілуй їй очі. Кохана спить... Ви чули ж бо: так липа шелестить. 3 У теплі дні збирання винограду Її він стрів. На мулах нешвидких Вона верталась із ясного саду, Ясна, як сад, і радісна, як сміх. 4 І над нами, й під нами горять світи... І внизу, і вгорі глибини... О, який же прекрасний ти, Світе єдиний!	А Євген Плужник Б Максим Рильський В Павло Тичина Г Михайль Семенко Д Іван Франко

VIII. Літературознавча робітня.

Виконайте системний аналіз поетичного тексту (проаналізуйте основні мотиви поезії, ключові художні образи й основні засоби художнього у вираження, визначте вид лірики та особливості віршування) (12 балів).

Інший

людина сама нічого не може
людині завжди потрібен інший
на кого можна себе помножити
для кого варто писати вірші
з ким можна разом долати відчай
чи радість ділити не ризикуючи
хто може в будь-яку мить засвідчити
що ти – реальний що ти – існуєш
людина ж бо в себе не надто вірить
все свідка для себе шукає якогось
нема людини – спіймає звіра
не зловить звіра – віднайде бога
не знайде бога – візьме люстерко
та навіть там себе не впізнає
бо в собі бачить обличчя смерті
й не розуміє що смерті немає..
людина сама нічого не може –
ні народитись ні вмерти тихо
побудь же іншим мені мій боже
постій поблизу...
помовч...

Юрій Іздрик

Усього: 100 балів